

Kursnamn:	Svenska Ia, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng
Kurskod:	SV005G
Institution:	Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap
Program:	Ämneslärarprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 300 högskolepoäng
Termin/VFU-period:	Termin 2/VFU 2 av 4
Moment/provkod:	Verksamhetsförlagd utbildning 2, Fullgjord vfu, 4,5 högskolepoäng/provkod C001

Stöd för bedömning:

Den grundläggande utgångspunkten för bedömning enligt kriterierna i blanketten Underlag för bedömning är hur långt studenterna kommit i sin utbildning. Studenterna i Svenska Ia läser nu den andra terminen av tio. I ämnet svenska är det den första av fem kurser. Det innebär att när studenterna nu är ute på VFU har de inte kommit så långt, utan är bara i början av sina ämnes- och ämnesdidaktiska studier i svenska. För bedömningen innebär det att de ännu inte ska bedömas som om de vore examinerade lärare, utan bedömningen av i vilken grad kriterierna är uppfyllda ska ha som utgångspunkt att studenten är i början av sin utbildning. Det återstår åtta terminer av utbildningens tio terminer. Här nedan följer nu några kommentarer till kriterierna i Underlag för bedömning.

Kriterium 1 handlar om att studenten i samtal med handledare reflekterar över några ämnesdidaktiska frågeställningar, och att detta görs med utgångspunkt i undervisning studenten själv leder eller med utgångspunkt i undervisning studenten följer genom auskultation. Det innebär att det kan handla om antingen litteraturdelen eller språkdelen av svenskämnet, eller kanske båda delarna. Vilka delar, eller vilka frågor som blir aktuella för reflektionen avgörs alltså av vilken undervisning studenten möter under auskultation eller i egen undervisning.

Kriterium 2 handlar om att studenten i samtal med VFU-handledare diskuterar ämneslärarens behov av ämneskunskaper. I det nationella examensmål som beskriver ämneskunskaper sägs att studenten ska ”visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete”. Samtalet, och diskussionen, bör alltså med detta som utgångspunkt handla om betydelsen av goda ämneskunskaper för mig som lärare. Samtalet kan även rikta in sig mer konkret mot något/några av ämnesområden i svenskämnet.

Kriterierna 3 och 4 handlar om att visa ett professionellt förhållningssätt. Det här är något viktigt i rollen som professionell lärare, men det är också något som kan vara svårt att bedöma. Vad som är ett professionellt förhållningssätt går i en mening bara att avgöra i den aktuella situationen, varför det inte går att ge en detaljerad beskrivning av vad som är tecken på ett professionellt förhållningssätt. Kravet är dock att studenten måste visa en medvetenhet om vikten av att i möten med såväl elever som lärare och vårdnadshavare kunna inta ett professionellt förhållningssätt. Om du som VFU-lärare upplever att studenten inte visar tillräckligt på den punkten, så är tanken att ni tillsammans samtalar om det och att studenten vid nästa lektion (och följande lektioner), och vid kommande möten med lärare eller annan personal, visar tydliga tecken på en förändring som gör att du som bedömare kan se ”ett professionellt förhållningssätt”.

Kriterierna 5 – 7 handlar om hur studenten fungerar i undervisningen; om hur studenten klarar att planera och leda undervisningen utifrån den aktuella situationen och om hur väl

interaktionen med eleverna fungerar. Eftersom studenten läser sin första termin i svenska finns inget krav på någon högre grad av självständighet, utan i planeringsarbete utgör VFU-handledaren (eller annan lärare) en viktig resurs.

Kriterierna är skrivna på en mer allmän nivå, och innehåller inte några mer konkreta detaljbeskrivningar av vad som förväntas för respektive kriterium. Här förväntas istället att du som VFU-lärare gör en professionell bedömning av VFU-studentens förmåga att i den aktuella undervisningssituationen planera och leda undervisningen. På samma sätt förväntas du som VFU-lärare göra en professionell bedömning av studentens interaktion med eleverna utifrån den aktuella situation i vilken interaktionen sker. I princip handlar det alltså om att bedöma på vilket sätt studenten klarar att anpassa sin undervisning, dels efter vad är för slags elevgrupp och dels efter vad som sker under lektionen. I vissa grupper kan det här vara helt oproblematiskt på grund av att ingen ifrågasätter lektionsinnehållet, ifrågasätter VFU-studenten som lärare, eller ställer några svåra frågor. I andra grupper kan det istället vara så att flera ifrågasätter lektionsinnehållet, ifrågasätter VFU-studenten som lärare, eller ställer svåra frågor. Av den anledningen måste bedömningen för dessa tre kriterier alltid göras med utgångspunkt i den aktuella situationen, och i vad du som professionell VFU-lärare bedömer vara rimligt att förvänta sig av VFU-studenten i den aktuella situationen.

När det gäller att utvärdera undervisningsmoment är även det något som förutsätter att VFU-handledare (eller annan lärare) är aktiv i att stötta studenten så att hen hittar vägar att göra reflektioner över undervisningen. Det som krävs är att studenten efter en viss stöttning själv förmår att reflektera över det/de moment som student och handledare tillsammans pekat ut som viktiga att reflektera över. Här blir frågor om vad som kan ha bidragit till att undervisningen fungerade bättre eller sämre viktiga att reflektera över, och vad som skulle kunna gjorts på ett annat sätt för att fungerat bättre.

Kriterium 8 handlar om att studenten ska diskutera och utvärdera lektionerna tillsammans med eleverna. Här är det viktigt att studenten visar förmåga att leda den här typen av samtal, och att hen visar viss förmåga att värdera elevernas synpunkter utifrån elevernas perspektiv och utifrån vilket lärande som varit målet för undervisningen.